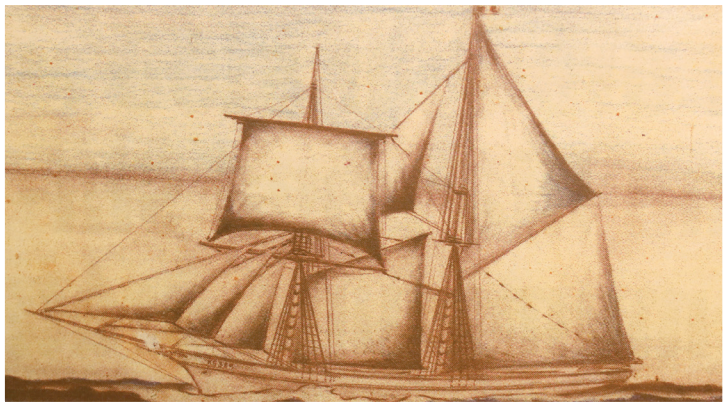

Komandi partur

Í komandi parti hava brot úr søguni hjá Apolættini, eisini grundað á nýggja bók um Sannu Apol.

Ein av manningini Poul Joensen, lá leingi á Ríkissjúkrahúsinum eftir hesa hending. Tá lá hann saman við einum dana, sum dugdi væl at tekna. Út frá frágreiðingunum hjá Poul teknaði hann hesa myndina av Ernestinu!

Her skal verða endurgivið brot úr hesi samrøðu.

Ziska greiddi millum annað Árna frá, at tá ið hann hevði svomið í land, var hann fullkomi-liga lúgvaður og føldi seg ikki føran fyri at taka sær nakað til. Men tað sum gav honum nýggja megí var, tá ið hann hoyrði rópini frá sínum framvegis neyðstøddu feløgnum umborð á sundur-knústa skipinum.

Árni spyr:

Tá ið tygum komu á land, hvussu var so at koma upp?

Tað var grúiliga strævið at koma úr briminum upp í urðina. Tað var leingi, tað var tað, men eg slapp upp á land. Teir róptu so grúiligt úti frá skipinum, tað hoyrði eg, men eg hoyrði lítið, hvat tað var. Men sum eg skilti, knýttu teir eitt bjargingarbelti í eina línu at reka í land. Tað kom inn móti landi. Tað gekk illa at fáa tað, men til alt held var ein fiskahaki komin har. Hann var nokk so langur og eg fekk í bjargingarbeltið. So skundaði eg mær at fáa fatur í ein stein, ein klett. Tað tók eina góða løtu, so nú byrjaðu teir at koma í land.

Teir komu inn eftir endanum?

Ja, eftir endanum. Vindurin var nú grúiliga nógvur, men tað vísti seg sum at tað bleiv minni brim, tá fjøra bleiv.

Men eg fór so alt fyri eitt, tá ið nakrir vóru komnir, at fáa at vita, hvussu vit kundu sleppa upp úr fjøruni. Har var so grúiliga høgt, høgur bakki. Skálvurin var so stórur, men eg slapp upp gjøgn-um kavan.

Teir vóru forskelligir, sum hjálptu meg upp. Eg var ógvuliga illa komin. Eg minnst til tað, tá eg kom upp á bakkatromina. Tað var nokk so langt millum kavan og bakkan, tað var opið niður ímillum. Eg skavaði og skavaði. Tað endaði við, at eg slapp upp, men eg var grúiliga illa fyri.

Kláraðu allir menninir seg, allir teir, sum komu í land?

Illani. Eg var uppi í teimum fyrstu, (sum kom upp á bakkan).

Teir royndu at fáa meg heim fyrst. Summir vóru næstan naknir, aðrir vóru skóleysir.

Høvdu teir so hingið hálv-

Her sæst Jákup Ziskason, við ljósakrúnu, sum pápi hansara fekk frá sínum skipsfeløgum.

naknir í rigninginum alla náttina?

Ja, tað kunnu vit kalla. Tað vóru fáir, sum vóru í oljuklæðum. Eg var so ikki. Eg hevði ongan húgvu, tað minnst eg væl. Eg hevði arbeitt í lastini og fór bein-anvegin upp í rigningin.

So fór eg niður aftur, tí eg visti

ikki, hvar eg skuldi vera. Alt kundi fara hvørja løtu. Tað var meira brim enn so.

...

Hvussu komu tit so heim aftur?

Vit komu við Verdandi. Elias Sofus Hansen í Norðragøtu førði hana. Hann førði okkum til Grindavíkar. Har komu bilar eftir okkum og koyrdu okkum til Reykjavíkar.

Ziska, tygum fingi fleiri heiðurstekin fyri hetta bragdið?

Ja, eg fekk fleiri heiðurstekin. Eg fekk eitt gullur frá sjófarts-ministerinum. Og so fekk eg eina medalju frá Carnegie-fondinum

Og tygum fingi pengar eisini?

Ja, pengar eisini. (Hann fekk 800 krónur frá Carnegie grunninum, ein góð ársløn hjá fiskimanni tá í tíðini).

Beskeðin hetja

Her endaði samrøðan. Ziska hevði ikki hug til at tosa um tann heiður, sum var vístur sær. Men her kann verða skoytt upp í, at Ziska frá teimum sum komu frá vanlukkuni við lívinum, fekk eina myndabíbliu og eina ljósakrúnu. Eisini varð hann heiðraður av danska forsætisráðharranum Stauning.

Tað er eingin ivi um, at restina av lívinum var sterkt samband millum Ziska og bjargaðu mennin. Ein teirra var Ísak Justinussen úr Árnafirði. Sonur hansara, Torleif, greiddi í 2000 á samkomu í Reykjavík frá, at eina ferð tað var grind í Klaksvík fór hann sum smádrongur saman við pápan inn til Ziska.

Eina ferð, hann hyggur inn í stovuna, sær hann fyra mans sita og halda um hvønn annan. Teir sótu púra kúrrir og hugdu fram fyri seg. Tá vóru tað skipsfelagar frá Ernestinu, sum sótu og mint-ust hesa lagnuløtuna.

Jógvan hevði sangin

Jógvan Thomassen og Jóan Magnus Høgnesen liggja lið um lið í kirkjugarðinum í Klaksvík. Seinni kom kona Jóan Magnus, Turid, at liggja undir liðuni á honum og Andrea kom at liggja undir liðuni á Jógvani. Á myndini eru v.f. Símun og Hjalmar Waag Høgnesen, synir Jóan Magnus.

til sína jarðarferð í lummanum

Ein maður doyði eftir at vera bjargaður í land. Tað var Jógvan Thomassen úr Miðvági, sum var trúlovaður við Andreu, systir skiparan, Dáva í Gerðum og reið-aran, J.F. Kjølbro.

Hann hevur helst fingið ein snudd, tá ið hann kom í land, tí hann orkaði ikki at ganga eftir at vera komin upp á bakkan. Hann var so settur undir ein stein, til menn kundu koma eftir honum. Men tá var hann deyður.

Tá varð í lummanum hjá honum funnin ein sangur, sum hann hevði yrkt, har fyrsta versið var soljóðandi:

*Hvør veit at siga tíð og stund
tá eyga leggjast skal í blund
og ikki opnast aftur her,
tí kaldi deyðin komin er.*

Hesin sangur kundi næstan sigast at vera profetiskur. Hann varð sungin, tá ið líkini komu til Reykjavíkar og eisini á minning-arhaldinum í Íslandi í 2000.

Jógvan var missionsmaður og hevði eisini yrkt aðrar sangir.

Hvør var Ziska?

Ziska var sonur tann í Klaksvík so væl kenda Gøtu Jákup. Jákup var ættaður úr Tjørnustovu í Norðragøtu, og stóð til at arva festið har. Men hann fann sær konu, Marin Malenu, í Klaksvík og búsettist Millum Garðarnar. Tey fingi nýggju børn, og eru tey í dag ein stór ætt í Klaksvík.

Ziska vaks upp millum Garðarnar við Borðoyarvík. Har lærði hann at svimja, sum kom honum og øðrum til góðar við Ernestinu.

Ziska giftist í 1923 við Johonnu Johansen hjá Lamba Johan, og tey fingi nýggju børn. Í 1931 fór hann við nýbygda Skálanes hjá Kjølbro, har skiparin á Ernestinu, Dávur í Gerðum, var skipari.

Hann var við til at stovna Klaksvíkar Útróðrarfelag undir krígunum og var eisini í nevndini. Seinni gjørdist hann arbeidsfor- maður hjá Kjølbro.

John Reid Bjartalið skrifar í 1985 í minningarorðum um Ziska m.a.:

"Hann átti fólkatækki, lættur var hann á sær og kimiligur, væl-sintur og sum fuglurin á morgun-stundini. Hann var sínum heimi ein góður húsfaðir.

Lítið er at ivast í, at sum tann trúgvi kirkjugangarin hann var, so var tað ein holl og dygg livs-styrki at seta sítt álit á Harran. Tað gjørdi Ziska".

Ziska var føddur í 1900. Tí kann hetta eisini vera ein 120 ára minnisgrein um hann. Ítøkilig minni um hann í dag er bjargingarbáturin Ziska og standmynd av honum í svimji-høllini í Klaksvík.

Teir sum fórust:

Jóan Magnus Høgnesen, bestimaður, Klaksvík, giftur, fyra børn

Jógvan Elias Heinesen, Tjørnuvík, 45 ár, giftur.

Jóan Hendrik Heinesen, Tjørnuvík, 21 ár, ógiftur. Fadir og sonur.

Jógvan Thomassen, 2. bestimaður, Miðvágur, trúlovaður

Rasmus Jacobsen, Kunoy 39 ár, giftur, fimm børn

Karl Joensen, úr Gerðum, Klaksvík, 22 ár, trúlovaður.

Óla Jákup Hansen, kokkur, á Selheggji, Klaksvík, 44 ár, einkjumaður.

Thomas Thomassen, Svinoy, giftur

Hans Jacob Andreassen, Langasandur, 44 ár, einkjumaður.

Hesir bjargaðust:

Dávur Joensen, skipari, Klaksvík

Ziska Jacobsen

Erik Lassen

Poul Joensen

Eli Elttør

Óli Martin Samuelsen

Eliseus Jacobsen Syðradalur K.

Ísak Justinussen Árnafirði

Hans Kristoffur Olsen

Kaj Thomassen, Svinoy

Mikkjal P. Eliassen, Kirkju

Kristian Karl Christiansen, Leirvík

Olaf Hjalmar Johansen, Hvalvík

Thomas Thomassen, Miðvagi, beiggi Jógvan

Samuel Ellingsgaard, Miðvagi

Sigmundur B. Thomsen, Skúvoy

Frederik Mikkelsen, Skúvoy